

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2010. március 25.*

A C-392/08. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2008. szeptember 9-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: S. Pardo Quintillán és Sipos A., meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Spanyol Királyság** (képviseli: B. Plaza Cruz, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, Juhász E., T. von Danwitz és D. Šváby (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2009. december 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az Európai Közösségek Bizottsága keresetével azt kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a Spanyol Királyság – mivel nem készített külső vészhelyzeti tervet valamilyeni, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyeinek ellenőrzéséről szóló, 1996. december 9-i 96/82/EK tanácsi irányelv (HL 1997. L 10., 13. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 410. o.) 9. cikkének hatálya alá tartozó üzem számára – nem teljesítette az ezen irányelv 11. cikke (1) bekezdésének c) pontjából eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

- 2 A 96/82 irányelv 1. cikke értelmében az irányelv célja a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzése és azok emberre és a környezetre gyakorolt következményeinek korlátozása, abból a célból, hogy egy következetesen és hatékonyan működő magas szintű védelmet biztosítsanak az Európai Közösségben.

- 3 A 96/82 irányelv 11. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamoknak [helyesen: a tagállamok] biztosítják, hogy minden olyan üzemen, amelyre a 9. cikket kell alkalmazni:

- a) az üzemeltető belső vészhelyzeti tervet készít az üzemen belül teendő intézkedésekről:
  - új üzemek esetében, az üzemeltetés megkezdése előtt,

  - meglévő üzemek esetében, amelyekre előzőleg nem vonatkozott a[z egyes ipari tevékenységekkel összefüggő súlyos balesetek kockázatairól szóló, 1982. június 24-i 82/501/EGK [tanácsi] irányelv [HL L 230., 1. o.], a 24. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított három éven belül,

- egyéb üzemek esetében, a 24. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított két éven belül;
- b) az üzemeltető a következő határidőkön belül ellátja a hatáskörrel rendelkező hatóságokat a szükséges információval, hogy lehetővé váljon a külső vészhelyzeti tervek elkészítése:
- új üzemek esetében az üzemeltetés megkezdése előtt,
  - meglévő üzemek esetében, amelyekre előzőleg nem vonatkozott a 82/501/EGK irányelv, a 24. cikk (1) bekezdésben meghatározott időponttól számított három éven belül,
  - egyéb üzemek esetében, a 24. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított két éven belül;
- c) a tagállamok által e célra kijelölt hatóságok külső vészhelyzeti tervet készítenek a üzemen kívül végrehajtandó intézkedésekről.

(2) A vészhelyzeti terveket a következő célokra tekintettel kell elkészíteni:

- a véletlenszerű események leküzdése és ellenőrzés alá vonása, hogy a lehető legkisebbre csökkentse a hatásokat és, hogy korlátozza azok által az emberben, a környezetben és a javakban okozott kárt,

- azon intézkedések végrehajtása, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az embert és a környezetet megvédjék a súlyos balesetek hatásaitól,

- a szükséges információ közlése a nyilvánossággal és az érintett terület köztisztviselőivel és hatóságaival,

- a környezet helyreállításának és megtisztításának biztosítása a súlyos balesetet követően.

A vészhelyzeti tervnek a IV. mellékletben szereplő információkat kell tartalmaznia.

[...]

(4) A tagállamok biztosítják, hogy az üzemeltetők és a kijelölt hatóságok megfelelő időközönként, nem több mint három évenként felülvizsgálják, ellenőrzik és ahol szükséges, módosítják és naprakészé teszik a belső és külső vészhelyzeti terveket. A felülvizsgálatnál figyelembe kell venni az érintett üzemben vagy a vészhelyzeti szolgálatokon belül bekövetkezett változásokat, valamint az új műszaki ismereteket és a súlyos balesetekre való reagálásra vonatkozó ismereteket.

[...]”

- 4 A 96/82 irányelv 24. és 25. cikke értelmében a tagállamoknak legkésőbb 1999. február 3-án hatályba kellett léptetni azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek.

A pert megelőző eljárás

- 5 Mivel úgy ítélte meg, hogy a Spanyol Királyság megsértette a 96/82 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének c) pontját, a Bizottság 2007. március 23-án megindította az EK 226. cikkben meghatározott kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást, és felszólította e tagállamot, hogy tegye meg e tekintetben észrevételeit.
- 6 A spanyol hatóságok 2007. június 12-i és június 25-i leveleikben válaszoltak a Bizottság felszólító levelére, és tájékoztatták a 96/82 irányelv rendelkezései által érintett üzemek számáról, valamint arról, hogy ezen üzemek közül hány rendelkezik külső vészhelyzeti tervvel.
- 7 Mivel ezen információk alapján a Bizottság megállapította, hogy nem minden üzem rendelkezik ilyen tervvel, 2007. október 23-án indokolással ellátott véleményt küldött a Spanyol Királyságnak, amelyben felhívta arra, hogy a vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül fogadja el a véleményben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.
- 8 A spanyol hatóságok 2008. január 10-i levelükben válaszoltak a hivatkozott indoklással ellátott véleményre, és azt állították, hogy az érintett üzemek – 2005-ben 238, 2007 decemberében pedig 280 üzem – közül 186 rendelkezik jóváhagyott külső vészhelyzeti tervvel. A spanyol hatóságok továbbá hangsúlyozták, hogy a 96/82 irányelv

11. cikke (1) bekezdésének b) pontja határidőket ír elő a meghatározott üzemek üzemeltetői részére, hogy adják meg a szükséges információkat az illetékes hatóságoknak, ugyanakkor semmiféle határidőt nem ír elő ez utóbbiak részére a külső vészhelyzeti tervek kidolgozása tekintetében.

- 9 Mivel a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a helyzet továbbra sem kielégítő, a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

- 10 A Spanyol Királyság elismeri, hogy az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő elteltekor, tehát 2007. december 23-án, a területén található és a 96/82 irányelv hatálya alá tartozó 94 üzem nem rendelkezett külső vészhelyzeti tervvel.
- 11 A Spanyol királyság ugyanakkor arra hivatkozik, hogy a 96/82 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének c) pontja nem ír elő határidőt a vészhelyzeti terveknek az illetékes hatóságok általi kidolgozása tekintetében, és ez utóbbiakra nem vonatkozhat az ugyanezen irányelv 11. cikke (1) bekezdésének a) pontjában a belső vészhelyzeti terveknek az érintett üzemek üzemeltetők általi kidolgozásának határideje. Másodlagosan arra hivatkozik, hogy az információk továbbításának – amit a 96/82 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja ír elő – a szóban forgó üzemeltetők általi elmulasztása mindenesetre olyan jellegű, hogy igazolja azt, hogy az érintett üzemek egy része miért nem rendelkezik külső vészhelyzeti tervvel. Végül arra hivatkozik, hogy hét külső vészhelyzeti terv kidolgozására 2008 folyamán került sor.

- 12 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a 96/82 irányelv 11. cikkének rendelkezései, amelyek azokra az üzemekre vonatkoznak, ahol nagy mennyiségben vannak jelen veszélyes anyagok, olyan szabályok együttesét alkotják, amelyek célja a súlyos balesetek következményei korlátozása következetes és hatékony rendszerének biztosítása.
- 13 A vészhelyzeti tervek kidolgozása ily módon egy több szakaszból álló eljárásba illeszkedik, amelynek első szakaszában az érintett üzemek üzemeltetői kidolgozzák a belső vészhelyzeti terveket, és továbbítják a szükséges információkat az illetékes hatóságoknak, majd ezt követően e hatóságok kidolgozzák a külső vészhelyzeti terveket, majd a harmadik szakaszban az üzemeltetők, illetve az illetékes hatóságok felülvizsgálják, és szükség esetén módosítják vagy napra készre teszik a belső, illetve a külső vészhelyzeti terveket.
- 14 Igaz, a 96/82 irányelv 11. cikkének (1) és (4) bekezdése nem ír elő határidőket ezen eljárás első és harmadik szakasza tekintetében. Ugyanakkor önmagában abból, hogy e rendelkezésben nem került előírásra határidő a külső vészhelyzeti tervek tekintetében, nem következik az, hogy semmiféle határidő nem köti a tagállamokat, hogy teljesítsék e tervek kidolgozására irányuló kötelezettségüket.
- 15 E kötelezettséget ugyanis megfosztaná tartalmától, a 96/82 irányelv 11. cikkében előírt védelmi rendszert pedig hatékony érvényesülésétől, ha a szóban forgó terveknek az illetékes hatóságok általi kidolgozása határozatlan időre függőben maradhatna.
- 16 E tekintetben emlékeztetni kell arra, amint az a 96/82 irányelv 11. cikkének (2) bekezdéséből is következik, hogy a külső és a belső vészhelyzeti tervek célja – többek között – a véletlenszerű események leküzdése és ellenőrzés alá vonása, hogy a lehető legkisebbre csökkentse a hatásokat, és hogy korlátozza azok által az emberben, a környezetben és a javakban okozott kárt, továbbá azon intézkedések végrehajtása, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az embert és a környezetet megvédjék a súlyos balesetek hatásaitól.

- 17 Továbbá, különösen a 96/82 irányelvnek a vészhelyzeti tervekben feltüntetendő adatokról és információkról szóló IV. mellékletéből következik, hogy a külső és belső vészhelyzeti tervek kölcsönös összefüggésben állnak, amely összefüggés koordinációja biztosítja a 96/82 irányelv 11. cikkében előírt mechanizmus hatékonyságát.
- 18 Ebből következik, hogy az illetékes nemzeti hatóságoknak haladéktalanul értékelniük kell az érintett üzemek üzemeltetőitől a külső vészhelyzeti tervek kidolgozása céljából továbbított információkat.
- 19 Különösen érvényes ez egyes azon megkövetelt információk esetében, amelyek rövid lejárata olyan jellegű, hogy megfosztja hatékony érvényesülésétől az ezeken alapuló vészhelyzeti tervet. Ez tehát az oka annak, amiért a tagállamoknak a 96/82 irányelv 11. cikkének (4) bekezdése értelmében olyan rendszert kell létrehozniuk, amely biztosítja, hogy megfelelő időközönként, nem több mint három évenként felülvizsgálják, ellenőrzik, és ahol szükséges, módosítják és naprakésszé teszik a belső és külső vészhelyzeti terveket.
- 20 Következésképpen, a szóban forgó irányelv 11. cikke (4) bekezdésének c) pontjában előírt kötelezettség teljesítésére vonatkozó határidő számítása főszabály szerint csak a hivatkozott információk közlésétől kezdődhet.
- 21 E megfontolásokra figyelemmel azt a következtetést kell levonni, hogy az illetékes hatóságoknak a 96/82 irányelv 11. cikkében előírt külső vészhelyzeti terveket olyan határidőn belül kell kidolgozniuk, amely egyfelől nem veszélyezteti e cikk rendelkezéseinek hatékony érvényesülését, másfelől pedig figyelembe veszi az e tervek véglegesítéséhez szükséges időt, tehát ésszerű, a szükséges információknak az üzemeltetők általi közlésétől számított határidőn belül.

- 22 A jelen ügyben nem vitatott, hogy több érintett üzem vonatkozásában már néhány év óta nem léteznek külső vészhelyzeti tervek.
- 23 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 96/82 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja az üzemek típusától függően különböző határidőket ír elő. Meg kell állapítani ugyanakkor, hogy az az időpont, amelyen belül az e rendelkezés által érintett üzemeknek közölniük kellett az illetékes hatóságokkal a külső vészhelyzeti tervek kidolgozásához szükséges információkat, egyrészt ezen üzemek üzembe helyezését megelőzően, másrészt legkésőbb 2002. február 3-ára került rögzítésre, tehát három évvel az irányelv átültetésére előírt határidő lejártát követően.
- 24 Márpedig az ezen időpont és az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő, azaz 2007. december 23-a között eltelt időszak nyilvánvalóan ésszerűtlen, ily módon nem igazolható a jelen ügyben, hogy az érintett üzemek vonatkozásában nem kerültek kidolgozásra külső vészhelyzeti tervek.
- 25 Következésképpen, amennyiben a 96/82 irányelv 11. cikkének (1) bekezdése értelmében a külső vészhelyzeti tervek kidolgozásának kötelezettsége ahhoz kapcsolódik, hogy az érintett üzemek üzemeltetőinek közölniük kell az illetékes hatóságokkal az e tervek elkészítéséhez szükséges információkat, akkor ugyanezen rendelkezés előírja a tagállamok számára annak kötelezettségét, hogy gondoskodjanak arról, hogy a hivatkozott üzemeltetők az előírt határidőkön belül közöljék a szükséges információkat. E körülményekre figyelemmel az a tény, hogy bizonyos esetekben az illetékes hatóságok nem rendelkeznek a szükséges információkkal, nem igazolja a külső vészhelyzeti tervek hiányát, amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 20. pontjában.
- 26 A több külső vészhelyzeti tervnek a 2008. év folyamán történő kidolgozását illetően elegendő arra emlékeztetni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a kötelezettségesség megtörténtét a tagállamnak az indokolással ellátott véleményben foglalt határidő lejártakor fennálló helyzete alapján kell megítélni, és a későbbi változásokat

a Bíróság nem veheti figyelembe (lásd különösen a C-456/05. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2007. december 6-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-10517. o.] 15. pontját).

- 27 E körülményekre figyelemmel a Bizottság által benyújtott keresetet megalapozottnak kell minősíteni.
- 28 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság – mivel nem készített külső vészhelyzeti tervet valamennyi, a 96/82 irányelv 9. cikkének hatálya alá tartozó üzem számára – nem teljesítette az ezen irányelv 11. cikke (1) bekezdésének c) pontjából eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 29 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottságot, mivel pervesztes lett, a Spanyol Királyság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Spanyol Királyság – mivel nem készített külső vészhelyzeti tervet valamennyi, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyeinek ellenőrzéséről szóló, 1996. december 9-i 96/82/EK tanácsi**

irányelv 9. cikkének hatálya alá tartozó üzem számára – nem teljesítette az ezen irányelv 11. cikke (1) bekezdésének c) pontjából eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Spanyol Királyságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások